

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Petr Jirák

Práci předložil(a): Bc. Lucie Pechmanová

Název práce: Renesanční a novověké snahy o nalezení dokonalého a univerzálního jazyka

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Autorka si za svůj cíl zvolila „deskripci a analýzu historických snah nalézt nebo vytvořit jeden jazyk společný všem lidem na celém světě“ (s. 1). Tento cíl naplněn byl s jistotou výhradou u analýzy, práce působí především deskriptivním dojmem. Analýza je představena v podstatě skrze sekundární literaturu. Práce postrádá pasáže, ve kterých by studentka s odstupem shrnula výsledky, ke kterým došla na základě četby jednotlivých interpretů.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Náročnost zvoleného tématu je značná, předpokládá četbu obtížných textů, a to jak primárních, tak sekundárních. S tímto úkolem se studentka vypořádává velmi dobře. Vzhledem k obtížnosti a rozsahu četby je však málo prostoru věnováno vlastnímu tvůrčímu přístupu. Ten by mohl spočívat například ve zvoleném interpretačním klíči, který by byl představen v úvodní kapitole a nadále držen v celé práci. Autorka se však spokojuje s historickým přehledem, ve kterém je vedena zvolenými sekundárními texty (především *Hledáním dokonalého jazyka* od U. Eca a pracemi P. Ouředníka). Přílohy jsou zajímavé, ale vzhledem k tomu, že se s nimi na úrovni textu blíže nepracuje, postrádají hlubšího smyslu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev práce je na vysoké úrovni, citace a odkazy jsou zcela v pořádku. Práce je z grafického hlediska pečlivě zpracována. Rozvržení kapitol bohužel nenese hlubší vklad autorky, jedná se především o přehled jmen a jednotlivých děl.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkový dojem z práce je rozporuplný. Na první pohled se práce jeví jako výborná, založená na četbě neobvykle velkého množství rozmanitých primárních zdrojů (od antiky až po autory 18. století), ale i obtížné sekundární literatury.

Po přečtení práce je však patrné, že toto se stává i hlavním problémem. Autorka se snaží pojednat o tak velkém množství koncepcí, až se stává nemožné věnovat se některé z nich podrobněji. V tomto ohledu by jistě bylo vhodnější provést před sepsáním práce rozhodnutí, ve kterém by byl okruh autorů omezen. Patrné (ačkoli

nikoli zásadní pro téma této práce) je to na příkladu myšlení antického Řecka, kde se ukazuje, že autorce chybí vhléd do tématu. To je příčinou schematického, zjednodušujícího až chybného výkladu (např. formulace „Aristoteles při definování svých kategorií vycházel právě z řečtiny.“, s. 7). Při hodnocení, jaké místo měly úvahy o jazyce v koncepcích řeckých myslitelů, je autorkou zásadně opomíjen význam *logu* jakožto řeči a oralita řecké kultury vůbec (s. 7). Snaha o uchopení antických myslitelů se jeví vzhledem k tématu práce jako nadbytečná.

Omezení počtu autorů by bylo žádoucí i v případě renesančních a novověkých myslitelů. Snaha hovořit o mnoha koncepcích vede spíše k přehledovému typu práce. Často se nechá autorka zavést k nadbytečnému výkladu (který šlo revidovat při dokončování práce), například se dostává ke specifickým problémům renesanční přírodní filosofie (například s. 18), či k popisu děje u vybraných beletristických děl, která jsou všeobecně známá (kapitola č. 2.3 s názvem *Reflexe hledání dokonalého a univerzálního jazyka v dobové beletrii*).

Nedostatkem práce je, že neobsahuje autorský odstup, který by vedl ke kritickému hodnocení. Sekundární autoři jsou tak následováni bez toho, aby se nad jejich myšlenkami autorka pozastavila, negativně či pozitivně se k nim vyjádřila. Závažnějším problémem však je, že nedochází ani ke konfrontaci či alespoň porovnání těchto různých náhledů mezi sebou. Čtenář práce se nedozví, zda se názory doplňují, odporují si či se v daném problému shodují. Nedochází tak k položení otázek, které by byly explicitně v textu vyjádřeny a na které by studentka podala třeba částečnou odpověď či je ponechala jako otevřený problém.

Výše popsané nedostatky se soustředily spíše na obecný způsob přístupu k textu jako celku. Poslední spočívá v konkrétním zacházení s literaturou. Jak již bylo řečeno, množství a různorodost primární literatury (antika, středověk, renesance, novověk) obsažené v práci je nevídané (někdy i v originálním jazyce). Při bližším čtení se však ukazuje, že způsob, jak se k primárním odkazům studentka dostává, je problematický. Studentka vybírá stejné pasáže, které uvádí vybraní badatelé ve svých textech. Nejde tak o samostatnou práci s prameny. Badatelé představují exkurzy k primárním textům v rámci svých složitých a komplexních úvah nad tématem, a tak se jejich jednoduchým citováním tento kontext vytrácí. Samotný problém nespočívá v tom, že se nechá studentka vést vybranými autory do primárních textů, ale to, že to nikde nezmiňuje. V důsledku tak za své přebírá výsledky jejich práce. V pořádku by bylo například napsat, že U. Eco či P. Ouředník odkazuje na toto místo v knize *Genesis* (či ukazuje na souvislost, odhaluje spojení, vykládá v souvislosti s, atp.). Tento problém se však odkrývá na dalších místech, úryvek z Platónova dialogu *Kratylos* je převzat z úvodní studie Jana Kalivody k *Etymologiím* Isidora ze Sevilly (srov. předmluvu k *Etymologiím* I–III, s. 11; text diplomové práce s. 7–8), zajímavý odkaz na Hésioda v kontextu renesančního myšlení zase z knihy I. T. Budíla (srov. *Jazyk, mýtus a kulturní antropologie*, s. 66; text diplomové práce s. 17). Je tedy otázkou, kde se skutečně studentka věnovala samostatně studiu primární literatury.

Na závěr by recenzent chtěl ocenit nápad studentky hledat debatu o hledání dokonalého a univerzálního jazyka na pozadí dobové beletrie. Studentka dešifruje pozice ve vybraných dílech a ukazuje na odkazy k filosofickým konceptům, které probrala v předcházejících kapitolách.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Kterou z koncepcí (ať již spojenou s hledáním dokonalého či univerzálního jazyka) hodnotíte jako nejzajímavější a v čem je vybraný projekt z Vašeho úhlu pohledu jedinečný?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Jak je z posudku patrné, práce je obtížně hodnotitelná. Autorka si vybrala náročné téma, které velmi pečlivě zpracovala včetně skvělého formálního provedení. Na základě výše popsaných problémů odhalených při čtení práce, především šlo o absenci autorského odstupu spojeného s požadavkem na analýzu vybraných textů a dále o diskutabilní zacházení s primárními zdroji, je oponent nucen navrhnout hodnocení na pomezí „velmi dobře“ a „dobře“ s přihlédnutím k průběhu obhajoby.

Datum: 23. 5. 2016

Podpis:

